

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO) v hl. m. Praze v roce 2009

Souhrnná informace o EVVO v hl. m. Praze za rok 2009; zpracováno na podkladě textu pro ročenku Praha životní prostředí 2009 a dalších dokumentů.

Pozn.: následující text zachycuje stav k prosinci 2009

[Souhrnné informace o EVVO v hl.m. Praze za rok 2008](#)
[Souhrnné informace o EVVO v hl.m. Praze za roky 2006-2007](#)
[Souhrnné informace o EVVO v hl.m. Praze za roky 2005-2006](#)
[Souhrnné informace o EVVO v hl.m. Praze za roky 2004-2005](#)
[Souhrnné informace o EVVO v hl.m. Praze za roky 2003-2004](#)

Hl. m. Praha vyvíjí aktivity v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v návaznosti na celostátní koncepční dokumenty, platné právní předpisy a mezinárodní dokumenty. Téma EVVO je součástí programového prohlášení Rady HMP na léta 2006–2010 a bylo rovněž součástí i programového prohlášení na léta 2002–2006. V roce 2002 schválila Rada hl. m. Prahy (dále Rada HMP) svým usnesením č. 1741 ze dne 22. 10. 2002 cíle a hlavní úkoly EVVO na území hl. m. Prahy v návaznosti na Státní program EVVO v ČR. V únoru roku 2005 byl schválen zásadní krajský dokument EVVO, Krajská koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na území hl. m. Prahy. Koncepce je základním strategickým dokumentem v této oblasti do roku 2015. Pro realizaci cílů a úkolů byl v srpnu roku 2006 zpracován a Radou HMP schválen Akční plán KK EVVO kraje Hlavní město Praha na rok 2007. V únoru roku 2007 bylo zřízeno pracovní místo Koordinátora EVVO v Praze a v září 2007 ustavena poradní skupina EVVO.

Poradní skupina má 12 členů a sestává se ze zástupců interesovaných skupin k EVVO. Koncem roku 2008 byl zpracován a v březnu 2009 Radou HMP schválen Akční plán KK EVVO kraje Hlavní město Praha na období 2009 – 2010.

(Pozn. k 10/2010: v srpnu 2010 byl Radou HMP schválen [Akční plán KK EVVO kraje Hlavní město Praha na rok 2011](#)).

Řadu dílčích aktivit v oblasti EVVO realizují již delší dobu jednotlivé odbory MHMP. Problematiku EVVO mají ve své působnosti zejména Odbor ochrany prostředí – OOP, Odbor školství, mládeže a tělovýchovy – SMT a Odbor informatiky – INF.

Nejvýznamnější aktivity pracovišť MHMP v roce 2009 v rámci EVVO:

Odbor ochrany prostředí MHMP

Ve spolupráci s dalšími subjekty zajišťuje odbor přípravu informačních a osvětových materiálů a akcí s tematikou ochrany životního prostředí (se zaměřením zejména na ochranu přírody a městské zeleně, energetiku a odpadové hospodářství). V souladu s Krajskou koncepcí EVVO a Akčním plánem EVVO podporuje ekovýchové projekty na území hl.m.Prahy rovněž v ostatních tematických oblastech.

Odbor zabezpečuje také agendu spojenou s granty na podporu projektů ke zlepšení stavu životního prostředí hl. m. Prahy, kde jednou z tematických oblastí je také EVVO a podílí se na realizaci Výstav s tematikou životního prostředí a jeho ochrany.

Vybrané aktivity v roce 2009:

Naučné stezky – nově byla vytvořena NS Kunratickým lesem a byla spuštěna internetová podoba NS Vinořský park-Satalická bažantnice (na www.prazskestezky.cz). Ve spolupráci se stanicí přírodovědců Domu dětí a mládeže hl.m.Prahy v Praze 5 probíhala pravidelná každoroční kontrola stavu tabulí i tras naučných stezek.

Na stránkách města (envis.praha-mesto.cz/studanky) pokračovalo **publikování informací o pražských přírodních vodních zdrojích – studánkách** (zprovoznění kompletní sady popisů na zač. roku 2009, dále průběžná dílčí aktualizace včetně doplňování orientačních rozborů kvality vody).

Pokračovala **instalace informačních tabulí o pražských rybnících a vodních tocích**, jejich historii a současnosti, přírodních a kulturních hodnotách nejbližšího okolí;

Pokračovala příprava a instalace nových **informačních tabulí do zvláště chráněných území** současně se zveřejněním informací na internetových stránkách města.; byla vydána **třetí sada 6 brožur** v rámci **souboru informačních materiálů o lesích a lesoparcích v Praze**; probíhaly odborné exkurze do maloplošných ZCHÚ (volně přístupné, pod vedením odborného průvodce); pokračovala pastva **ovcí a koz ve zvláště chráněných územích Prahy** (akce podporující povědomí o významu biologické rozmanitosti /diverzity/ krajiny a způsobech její ochrany probíhá již desátým rokem); proběhly **přípravné práce k založení miniarboreta „Albrechtův vrch“** s ukázkami původních dřevin rostoucích v Praze a ukázkami užitkových a ovocných odrůd vysokokmenných dřevin, které pěstovali naši předkové a které již z krajiny takřka vymizely.

Oddělení OPK OOP MHMP zorganizovalo v dubnu a říjnu 2009 dva **odborné semináře věnované problematice pražské přírody** (součást dlouhodobého cyklu přednášek určených profesionálním pracovníkům ochrany přírody městských částí hl. m. Prahy, strážím ochrany přírody a dalším zájemcům). Doprovodným programem prvního semináře byla výstava fotografií s vodní tematikou ve vestibulu stanice metra trasy B Karlovo náměstí.

Realizovány byly dále projekty zaměřené na podporu třídění odpadů ve spolupráci s obalovou společností EKO-KOM a.s. - ekologicko výchovná akce pro žáky 1. tříd pražských ZŠ (březen 2009, poskytnutí informačních a propagačních materiálů týkajících se problematiky odpadového hospodářství a čistoty města, akce probíhající již šestým školním rokem, zapojeno 214 ZŠ s počtem cca 8 934 prvňáčků); - **série přednášek pro učitele pražských základních a mateřských škol** na téma „*Problematika vzniku odpadů a jejich třídění*“ (MŠ - duben 2009, účast 59 učitelů ze 53 základních škol, ZŠ - říjen 2009, účast 77 učitelů ze 66 základních škol); **Informační kampaň pro veřejnost v rámci oslav Dne Země na téma ochrany životního prostředí** (proběhla již pátým rokem v rámci oslav „Dne Země“, realizována na území 18 městských částí od 16.4. do 16.5.2009); Ve spolupráci s Českými sběrnými surovinami probíhal již 15.ročník **Sběrových ekologických soutěží na pražských MŠ, ZŠ a Spec. školách** pod názvem „Velká cena Nestlé a Českých sběrných surovin“ (počet soutěžících škol 78, realizace školní rok 2008/2009); každoroční **akce ke Dni dětí**, byla tento rok spojena spolu s akcí **Den Životního prostředí** a 1.6.2010 tak akce s názvem Mezi Stromy nabídla dětem z MŠ a ZŠ HMP širokou škálu převážně environmentální zábavy a osvěty v Královské oboře Stromovka. V roce 2009 zprostředkoval OOP MHMP žákům základních škol na území hl.m.Prahy **návštěvu provozů na využití a likvidaci odpadů** formou exkurzí (celkem 405 exkurzí, kterých se zúčastnilo přes 7200 žáků ze 69 pražských škol).

Odbor školství, mládeže a tělovýchovy MHMP

Odbor zabezpečuje agendu spojenou s celoměstskými programy podpory vzdělávání, a celoměstskými programy podpory využití volného času dětí a mládeže na území hl. m. Prahy, které každoročně vyhlašuje hl. m. Praha. V rámci těchto programů jsou podávány a podporovány rovněž projekty související s EVVO.

Odbor informatiky MHMP

Odbor zabezpečoval i v roce 2009, zejména po stránce technické a ve spolupráci s ÚRM a OOP MHMP, provoz informačního systému o životním prostředí v Praze (IOŽIP), zahrnujícího mj. přípravu ročenky Praha životní prostředí, internetové aplikace pro veřejnost Atlas ŽP, PREMIS, WebGIS a webové stránky města k problematice ŽP (ENVIS). Po stránce obsahové byla správa Atlasu ŽP zajišťována Útvarem rozvoje hl. m. Prahy ve spolupráci s OOP MHMP a obsahová správa serveru ENVIS odborem ochrany prostředí MHMP. V průběhu roku 2009 pokračovala úzká spolupráce INF MHMP, OOP MHMP a ÚRM na dalším rozvoji systému IOŽIP (činnost Koordinační pracovní skupiny pro IOŽIP).

Vybrané aktivity v roce 2009:

Vydání a distribuce Ročenky Praha životní prostředí 2008/Prague Environment 2008 (česko-angl. vydání, náklad 1500 ks), provoz internetových serverů pro veřejnost s odbornou gescí převážně OOP MHMP: ENVIS – Informační servis o životním prostředí v Praze (envis.praha-mesto.cz) s dílčími aplikacemi Po Praze podél potoků (envis.praha-mesto.cz/podelpotoku), Pražské studánky (envis.praha-mesto.cz/studanky) a Ekologická výchova v Praze (ekovychova.praha-mesto.cz), Atlas životního prostředí v Praze (v gesci ÚRM, www.premis.cz/atlaszp), ENVIS4 (Informační servis o životním prostředí ve vybraných MČ hl.m. Prahy, www.premis.cz/envis4) a PREMIS (Pražský ekologický a monitorovací informační systém, www.premis.cz).

Hl. m. Praha se v roce 2009 aktivně připojilo k celoevropskému projektu s názvem **EVROPSKÝ TÝDEN MOBILITY**, který se konal v září. Součástí programu byly mj. akce Den otevřených dveří DP, Den Eska (výstava o městské železnici, jízdy po Novém spojení, závod z Radotína), Den pěších a cyklistů (prezentace cyklopruhů na Vršovické, aktualizovaná cyklomapa), prezentace dopravních staveb (Městský okruh), Den bez aut (dočasná živá pěší zóna Smetanovo nábřeží+Křižovnická), Pražské cyklozvonění a velká "cyklojízda".

Aktivity v oblasti EVVO vyvíjí také další organizace v působnosti města, např. Botanická zahrada hl. m. Prahy, Zoologická zahrada

hl. m. Prahy, Hvězdárna a planetárium hl. m. Prahy, Dům dětí a mládeže hl. m. Prahy, nově od ledna 2008 Středisko ekologické výchovy Lesů hl.m. Prahy. Významná část aktivit je zaměřena i na dospělou veřejnost.

Středisko ekologické výchovy Lesů hl.m. Prahy (SEV LHMP) vzniklo počátkem roku 2008 u Lesů hl.m. Prahy za podpory hl. m. Prahy. Smysl práce zaměstnanců SEV LHMP spočívá především v seznámení široké veřejnosti s lesním a vodním hospodářstvím a přírodními zákonitostmi. Věkové zaměření je od dětí v mateřských školách přes rodiny s dětmi až po seniory. Středisko zajišťuje aktivity zahrnující environmentální vzdělání, výchovu a osvětu s tematickým zaměřením na les a vodu. Z pořádaných aktivit např.: osvětové akce pro veřejnost, ekologické výukové programy pro školy, terénní exkurze pro školy, semináře pro učitele a pedagogické pracovníky, tvorba naučných materiálů a informačních letáků a tabulí, a jiné.

Středisko ekologické výchovy Lesů hl.m. Prahy využívá především zázemí organizace Lesy hl.m. Prahy, a proto realizuje své aktivity po celé Praze. Přes 90 % všech aktivit se realizuje v pražské přírodě.

Vybrané aktivity v roce 2009:

- osvětové akce pro veřejnost, dílničky, hry – celkem cca 15.000 návštěvníků (Den Země, Sazení stromků, Ekoden, Po stopách lesní zvěře, Zelené srdce Prahy, Stromovka dětem, Dětský den, Les plný zvířátek, Den otců a další),
- ekologické výukové programy pro MŠ, ZŠ, SŠ a speciální školy z Prahy a okolí (více než 430 výukových programů pro cca 10.500 dětí),
- dlouhodobé ekovýchovné projekty pro školy (8 projektů, 2.500 dětí)
- terénní procházky a exkurze (8 exkurzí pro celkem 210 účastníků)
- teambuilding pro firmy, publikační činnost a další aktivity

K základním pilířům systému EVVO na území hl. m. Prahy patří *školy a školská zařízení*.

Mateřské školy: Realizace environmentální výchovy v pražských mateřských školách probíhá na základě Rámcového programu pro předškolní vzdělávání, který se zaměřuje i na tuto výchovně vzdělávací oblast. Smyslem je vytvořit u dítěte zejména elementární povědomí o okolním světě a jeho dění a vlivu člověka na životní prostředí. Některé mateřské školy mají EVVO přímo ve svém hlavním zaměření, jiné pak využívají pouze určité prvky (pozn.: Od školního roku 2004/2005 působí v areálu Ekologického centra hl. m. Prahy Toulcův dvůr Ekologická mateřská škola Semínko). Mateřské školy zařazují do svých školních vzdělávacích programů tematické okruhy činností, které směřují k porozumění souvislosti mezi člověkem, přírodním a sociálním prostředím, ochranou životního prostředí a budováním pozitivních vztahů formou různých výtvarných nebo pracovních činností. Jsou také uskutečňovány výjezdy do škol v přírodě, návštěvy středisek ekologické výchovy na území Prahy, ekologické soutěže, sběr papíru atd. Část mateřských škol je zapojena do projektů zaměřených na EVVO (např. do projektu „MRKVIČKA“ – Síť pedagogů mateřských škol se zájmem o ekologickou výchovu), resp. projektů EVVO blízkých (např. „Zdravá mateřská škola“).

Základní školy: Od roku 2007 je uváděn do školní praxe schválený Rámcový vzdělávací program základního vzdělávání, ve kterém je EV věnována značná pozornost. Školy si podle tohoto dokumentu vytvářejí své vlastní školní vzdělávací programy (ŠVP), jejichž nedílnou součástí je také EV, a to jednak jako součást jednotlivých vzdělávacích oblastí a oborů (předmětů), jednak ve formě průřezového tématu Environmentální výchova, které je možno řešit jak v součinnosti jednotlivých předmětů, tak i prostřednictvím projektů zaměřených k vytypovaným oblastem problematiky EV a s důrazem na rozvíjení integrovaného přístupu. Není opomenuta ani spolupráce škol s mimoškolním prostředím, především se zdůrazňují přímé kontakty s okolním prostředím. Jedním z úkolů školních koordinátorů EVVO je rovněž zpracování školních programů ekologické výchovy (ŠPEV).

Na základě Metodického pokynu z roku 2008 vydaného MŠMT jsou ředitelé škol a školských zařízení informováni o EVVO o doporučených postupech při realizaci ekologických aktivit ve školách, a mimo jiné je tímto dokumentem vymezena i role koordinátora EVVO.

Téměř polovina pražských základních škol je zapojena do dlouhodobých programů a projektů (mezinárodních či celostátních) zaměřených na EVVO (projekt M.R.K.E.V. - SSEV Pavučina, programy GLOBE a EKOŠKOLA - Sdružení TEREZA, projekt Za NATUROU na túru - REC ČR, projekt Zvyšování manažerských dovedností koordinátorů EVVO – Klub ekologické výchovy /KEV/ aj.), příp. EVVO blízkých (projekt Zdravá škola koordinovaný SZÚ) nebo je členy Klubu ekologické výchovy (KEV). Školy využívají také ekologické výukové programy nabízené středisky ekologické výchovy (Sdružení TEREZA, Ekocentrum Podhoubí, Středisko ekologické výchovy hl. m. Prahy Toulcův dvůr aj.).

Některé pražské školy se stávají samy Centry vzdělávání pro udržitelný rozvoj a začínají působit i v oblasti celoživotního vzdělávání. Důležitou úlohu sehrávají také jako komunitní centra v městských částech Prahy. Jako příklad je možno uvést Základní školu generála Janouška v Praze 9, škola je prezentována i SEV jako příklad aktivní činnosti škol v oblasti EVVO na území Prahy.

Střední školy: Na gymnáziích bývá vzdělávací obsah EVVO realizován především disperzně v rámci jednotlivých předmětů. Ve středním odborném vzdělávání je zařazeno průřezové téma „Člověk a prostředí“ do RVP OV (rámcový vzdělávací program odborného vzdělávání). Efektivita se odvíjí především od podpory ze strany vedení škol a pedagogů k této problematice. Rovněž SOŠ mají veškeré předpoklady pro fungování jako Centra vzdělávání pro UR v oblasti středního školství, a to zejména při využití jejich profesní profílise a v propojení ekogramotnosti s prvky ekonomickými (např. obchodní akademie v kontextu realizace finanční gramotnosti a základů podnikání)

Část pražských středních škol se účastní dlouhodobých programů a projektů Sdružení TEREZA se zaměřením na EVVO. Např. programy GLOBE (16 škol), Ekoškola (30 škol) a Les ve škole – škola v lese (23 škol). V roce 2009 proběhly na pražských středních školách ekologické olympiády organizované ČSOP – Sdružením mladých ochránců přírody a také středoškolská ekologická konference organizovaná Klubem ekologické výchovy (účast 3 pražských škol).

Pedagogové všech škol mají možnost účastnit se odborných seminářů a kurzů pořádaných pro školní koordinátory, specializačního studia pro školní koordinátory EVVO a dalších akcí pořádaných různými organizacemi a institucemi, např.: středisky ekologické výchovy (Sdružení Tereza, Ekocentrum Podhoubí, SEV Toulcův dvůr, ...), Klubem ekologické výchovy, Národním institutem dalšího

vzdělávání, a dalšími. S podporou MŠMT zrealizoval Klub ekologické výchovy také 1. setkání koordinátorů EVVO ve 4 krajích ČR a setkání ve Středočeském kraji se účastnilo také 30 učitelů z Prahy.

Pro účely dalšího vzdělávání pedagogů a předávání aktuálních informací, metodiky výchovy a vzdělávání aj. existují v Praze rozličné sítě pedagogů v oblasti EVVO. Pro učitele MŠ to je síť Mrkvička, pro učitele ZŠ a SŠ pak síť M.R.K.E.V. a v rámci Klubu ekologické výchovy Krajská skupina koordinátorů EVVO pro Prahu.

Funkce školního koordinátora EVVO je zatím ustavena pouze na některých základních a středních školách v Praze (část z nich již prošla kvalifikačním specializačním studiem EVVO).

REALIZACE PROSTŘEDNICTVÍM DALŠÍCH ORGANIZACÍ

Vysoké školy:

Praha je důležitým centrem také pro oblast terciárního vzdělávání. Na jejím území v současné době působí přibližně 26 vysokých škol nejrůznějšího zaměření a profilace studentů. Téměř všechny vysoké školy již přešly nebo postupně přecházejí na strukturované studium: bakalářské, magisterské a doktorské.

Na problematiku životního prostředí jsou zaměřeny školy vzdělávající odborníky nejrůznějších oborů – přírodovědných, lesnických, zemědělských, i technických. V poslední době je to i oblast společenskovedních oborů včetně teologických, která se též zaměřuje na problematiku životního prostředí. Vzdělávání odborníků k problematice životního prostředí a udržitelného rozvoje se účastní v různém rozsahu a s různým zaměřením většina vysokých škol. Jako příklad specializovaných vysokoškolských pracovišť na problematiku životního prostředí a udržitelného rozvoje je možné uvést Centrum pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy v Praze nebo Ústav životního prostředí na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Také Česká zemědělská univerzita se profiluje jako instituce, jejíž některé fakulty se zaměřují na environmentalistiku nebo problematiku životního prostředí. Pozadu nezůstávají ani technické a další obory.

Podrobné informace o studijních programech a studijních plánech jednotlivých VŠ lze nalézt na webových stránkách jednotlivých vysokých škol.

Problematice ochrany životního prostředí, udržitelného rozvoje a EVVO se v rámci přípravy pedagogických pracovníků věnují v různém rozsahu fakulty připravující učitele, a to nejen Pedagogická fakulta UK, jejíž stěžejní profilací je vzdělávání učitelů všech stupňů a typů, ale také další fakulty jako např. Přírodovědecká, Filosofická či Matematicko fyzikální. Dokonce i Fakulta tělesné výchovy a sportu má ve svých studijních plánech kurzy směřující ke zvyšování povědomí budoucích učitelů o problematice životního prostředí. Při Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy v Praze působí Centrum ekologického vzdělávání a výchovy.

Na území hl. m. Prahy působí také řada výzkumných a odborných institucí resortu MŠMT s celostátní působností. Jako příklad lze uvést Národní institut dalšího vzdělávání, Institut dětí a mládeže MŠMT či resortní výzkumné ústavy jakými jsou Výzkumný ústav pedagogický v Praze, Národní ústav odborného vzdělávání v Praze, ředitelé evropských projektů mimo jiné zaměřených také na reformu vzdělávání na základních a středních školách.

Aktivity nestátních neziskových organizací (NNO):

Významná část aktivit v oblasti EVVO se zaměřením na veřejnost, děti a mládež je realizována nestátními neziskovými organizacemi. V Praze působí přibližně 26 celostátních nebo místních organizací, zabývajících se EVVO dětí a mládeže buď jako hlavním předmětem své činnosti, nebo jako jednou z aktivit. Zvláštní skupinu významnou pro EVVO v Praze tvoří mezi NNO střediska ekologické výchovy a ekocentra. V Praze funguje několik profesionálních specializovaných organizací pro EVVO – členové celorepublikového sdružení SSEV Pavučina (Sdružení TEREZA, Ekocentrum Podhoubí, Středisko ekologické výchovy hl. m. Prahy Toulcův dvůr a občanské sdružení Ekodomov), ekocentra ČSOP (Ekocentrum - Dům ochránců přírody, Sdružení Mladých ochránců přírody a jeho Centrum pro děti a mládež a další akreditovaná ekocentra ČSOP) a také celostátní profesní občanské sdružení škol a pedagogů Klub ekologické výchovy (KEV).

Vybrané aktivity v Praze v roce 2009

(organizace v abecedním pořadí):

[Ekocentrum Koniklec](#) je složkou občanského sdružení 01/71 ZO ČSOP Koniklec, které funguje od roku 1981. Posláním ekocentra je zlepšování vztahu občanů k prostředí se zaměřením na ochranu přírodního a kulturního dědictví v Praze. V současné době máme 14 členů a mnoho externích spolupracovníků a příznivců.

Okruhy činnosti:

- **Environmentální vzdělávání a výchova:** tvorba a realizace cca 200 ekologických výukových programů pro 4000 žáků z MŠ, ZŠ a SŠ v Praze, tvorba výukových pomůcek pro školy, realizace dlouhodobého environmentálně vzdělávacího projektu Město do kapsy, zajištění exkurzí do provozů na zpracování odpadu pro žáky ZŠ
- **Environmentální osvěta:** akce pro veřejnost (Ekofestival na Praze 2, Fajn den na Praze 3, Den Vody na Praze 6, Den životního prostředí na Praze 7, Den Země na Praze 12 atd.), knihovna, videotéka a půjčovna DVD s environmentální tematikou
- **Environmentální poradenství:** (Ekoporadna Praha, infocentrum ČSOP, informační centrum o klíněnce jírovcové, poradenství v oblasti úspor energie v rámci dotačního programu Zelená úsporám, poradenství v oblasti využívání dešťové vody v městském prostředí, biodiverzity, chráněných území v Praze, odpadového hospodářství, publikační činnost
- **Praktická ochrana přírody:** ochrana jírovců proti klíněnce jírovcové, výroba, instalace, čištění a monitoring ptačích budek v pražských parcích, úklidy a úpravy parků, rekognoskace pražské zeleně, managementové práce v chráněných územích atd.
- **Tvorba naučných stezek a tělocvičen v přírodě** na území hl. m. Prahy a ve Středočeském kraji: Modřanská rokle, Vrch svatého Kříže, lesopark Kamýk, fitness u Vltavy, Zahrady v Českém Brodě
- **Občanská platforma NNO na Praze 3 Še3sil**

- 01/71 ZO ČSOP Koniklec kromě Ekocentra na Praze 3 vlastní a spravuje **Ekocentrum v Dolní Vidimi na Kokořínsku** (realizace terénních ekologických výukových programů, praktická ochrana přírody, pronájem prostor)

Ekocentrum Podhoubí

Občanské sdružení nabízí základním a středním školám z Prahy ekologické výukové programy na 25 zajímavých a aktuálních témat a rovněž semináře pro učitele, kde mohou získat praktické dovednosti a inspiraci pro realizaci environmentální výchovy na své škole.

Ekocentrum Podhoubí poskytuje školám nové, moderní, netradiční vzdělávání s cílem motivovat lidi k odpovědnému chování k životnímu prostředí a k sobě navzájem. V roce 2009 prošlo výukovými programy a jinými službami více než 3844 žáků a studentů, semináře navštívilo 84 pedagogů a pedagogických pracovníků.

- Ekologické výukové programy pro ZŠ a SŠ v Praze a okolí (138 programů pro 3620 účastníků);
- Cyklus seminářů pro pedagogy a pedagogické pracovníky „Interaktivní metody v environmentální výchově“, „Ekopsychologie“; 72 učitelů a pracovníků neziskových organizací věnujících se ekologické výchově se zúčastnilo celkem 5 odborných seminářů
- projekt „S TUREm tu i zítra budem“
- 224 dětí a učitelů z prvního stupně základních škol ve Středočeském kraji se zapojilo do celoroční vzdělávací hry zaměřené na trvale udržitelný rozvoj. Zapojené třídy v září vstoupily do fiktivní země, kde se snaží pomáhat jejím obyvatelům zemi rozvíjet ohleduplně k životnímu prostředí

Klub ekologické výchovy o.s. (KEV) je celostátní profesní občanské sdružení škol a pedagogů, jehož převážná část aktivit je zaměřena na vzdělávání pedagogů směřující k odbornému a metodickému zvyšování připravenosti pedagogů pro EVVO a na organizaci akcí pro školní děti a mládež. V posledních několika letech se stávají významnou cílovou skupinou také koordinátoři EVVO a vedení škol (ředitelé a jejich zástupci), kdy jsou realizovány kurzy zaměřené na oblast environmentálního managementu výchovných zařízení. Národní síť škol KEV tvoří rovněž 23 škol z Prahy.

Aktivity KEV

- Odborné a metodické zvyšování připravenosti pedagogů pro EVVO – organizace specializačního studia pro školní koordinátory EVVO akreditované MŠMT; v roce 2007 studium absolvovalo 26 pedagogů z Prahy; v roce 2008 zahájilo v Praze studium 15 koordinátorů EVVO, z toho 5 z Prahy. Studium je realizováno ve spolupráci s výzkumnými ústavu širokého spektra resortů, vysokými školami i pedagogy a řediteli z pražských škol.
- Další vzdělávání koordinátorů EVVO - setkávání koordinátorů EVVO a zvyšování jejich manažerských dovedností (úloha středního managementu škol, sestavování školních programů EVVO, strategické plánování rozvoje EVVO na škole, profil školy v kontextu environmentálních aktivit, publicita škol a jejich fungování jako center vzdělávání pro UR, evaluace EVVO na školách). Vydávání metodických materiálů pro koordinátory EVVO např. „Manuál koordinátora EVVO“.
- Realizace vzdělávacích kurzů (seminářů, přednášek, komplexních exkurzí zaměřených na problematiku UR, workshopů) pro pedagogické pracovníky z pražských škol. Akreditováno MŠMT (18 kurzů).
- Organizace celostátních akcí pro školní děti a mládež 2009 – 12. ročník výtvarné a 7. ročník literární soutěže ve spolupráci s Českou komisí UNESCO a Zeleným křížem. Z celkového počtu 287 zapojených škol z celé republiky bylo i 18 škol pražských.
- Ekologické žákovské konference: VII. ročník Středoškolské ekologické konference, IV. ročník Žákovské ekologické konference. Konferencí se zúčastnilo 165 žáků a pedagogů ze základních a středních škol, z toho 20 z pražských škol.

V roce 2009 na základě komplexního hodnocení celoročních aktivit získalo 5 pražských škol, členů KEV, titul Škola udržitelného rozvoje na období 2009 – 2011.

Kolektivními členy KEV v Praze je v současnosti 28 základních a středních škol. Dále pak Národní ústav odborného vzdělávání a Institut vzdělávání a poradenství ČZU a dalších 25 členů individuálních, převážně pedagogů včetně vysokoškolských.

Pokračováním a implementací výstupů systémového projektu MHMP, jehož partnery byl KEV, o.s. a Pedagogická fakulta UK v Praze je působení Krajské skupiny KEV na území Prahy, jejímž úkolem je předávání aktuálních informací koordinátorům EVVO, kteří ukončili v rámci projektu specializační studium a následně realizovat jejich setkávání a výměnu zkušeností. 1.setkání se uskutečnilo s podporou projektu MŠMT a ve spolupráci s MHMP a se Středočeským krajem.

Sdružení TEREZA

Vizí Sdružení TEREZA je společnost, ve které lidé mají rádi přírodu a místo, kde žijí, rozumí životnímu prostředí a jednají v souladu s udržitelným rozvojem. Posláním je vzdělávat děti, které takovou společnost budou vytvářet.

Od roku 1990 vytváří TEREZA vzdělávací programy a materiály, které s využitím metod aktivního učení napomáhají učitelům s realizací environmentální výchovy na základních a středních školách.

- Organizace mezinárodních dlouhodobých programů v ČR: Ekoškola (v Praze 30 škol), GLOBE (v Praze 16 škol), Les ve škole – škola v lese (v Praze 23 škol). Programů se zúčastnilo přes 50 000 žáků v ČR, z toho přes 10 000 v Praze. Dvě pražské školy obhájily (ZŠ Generála Janouška, Praha 9 a ZŠ Nad přehradou, Praha 10) a 3 nově získaly (MŠSČ Křemencova, Praha 1, ZŠ a MŠ Tyršova, Praha 5 a ZŠ Dr. E.

- Beneše, Praha 9) mezinárodní titul Ekoškola, který jim byl slavnostně předán 24. 6. 2009 v Senátu Parlamentu ČR.
- Organizace vzdělávacích projektů v Praze: Děti ve svém živlu (13 + 9 tříd), 3V – vědě a výzkumu vstříc (8 škol); Ve třídě je užovka – udržitelný život v praxi (9 škol).
- Vedení ekologických výukových programů pro školy z Prahy a okolí: přes 330 převážně tříhodinových programů pro více než 6273 žáků.
- Vzdělávací akce pro učitele: 61 seminářů pro 971 učitelů z celé ČR, celkem 555 školících hodin v 96 dnech. 20 pedagogů z Prahy obhájilo svůj Školní program EVVO a úspěšně ukončilo studium pro školní koordinátory environmentální výchovy v rozsahu 250 hodin výuky. Další 25 pražských pedagogů zahájilo nový cyklus tohoto studia.
- Tvorba výukových materiálů: v roce 2009 vydání 12 výukových, inspiračních nebo metodických materiálů k environmentální výchově (sady pracovních listů, publikace apod.).
- Sdružení TEREZA koordinuje v Praze a Středočeském kraji program Škola pro udržitelný život vyhlášený [Nadací Partnerství a Střediskem ekologické výchovy Sever](#) a podpořený generálním partnerem společnosti Toyota.

[Středisko ekologické výchovy hl. m. Prahy Toulcův dvůr](#)

Historické prostory a osmihektarový přírodní areál hostivařské usedlosti Toulcův dvůr, který je v majetku Magistrátu hl. m. Prahy, spravuje a naplňuje rozmanitou činností sdružení neziskových organizací. Jejich cílem je prožitkem vychovávat všechny věkové skupiny obyvatel Prahy k šetrnému vztahu k našemu životnímu prostředí.

Toulcův dvůr je součástí původní zástavby osady Hostivař a je evidován ve Státním seznamu kulturních památek. Od roku 1993 je statek vyčleněn pro neziskové ekologicko-výchovné účely. Jde o projekt, který slouží pro praktickou environmentální výchovu a zvyšování ekologického povědomí veřejnosti, zejména obyvatel města Prahy.

- Akce pro veřejnost, účast cca 21.600 návštěvníků (17. Biojarmark a Dožínkové slavnosti, Světový Den Zvířat, Den Stromů, Evropská noc pro netopýry a mnohé další), výtvarné a řemeslné dílničky, výlety do přírody, přednášky, promítání
- Ekologické výchovné programy pro základní, střední i mateřské školy z Prahy a okolí, cca 780 programů pro 13.500 dětí
- Semináře pro pedagogické pracovníky (350 účastníků), pražská konference o ekologické výchově, Pražská M.R.K.E.V. - Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy (200 účastníků), Pražská MRKVIČKA pro učitele MŠ (50 účastníků)
- Kroužky pro děti, Mateřský klub pro nejmenší (3.000 návštěvníků)
- Dobrovolnická činnost a studenti na odborné praxi (740 účastníků)
- Pracovní terapie pro osoby s postižením (pracuje u nás 8 osob), akce pro zájmové kroužky a mnoho dalších aktivit

Školami a jinými organizacemi z Prahy jsou využívány i služby některých středisek a organizací zaměřených na EVVO sídlících mimo Prahu (např. SEV Chaloupky, SEVER, Dřípatka aj.). Významné aktivity se zaměřením na osvětu veřejnosti vyvíjely např. Zelený kruh (Informační centrum pro veřejnost/Ekolinka, kampaň Hra o Zemi aj.) a sdružení ARNIKA. EVVO tvoří důležitou součást náplně a zaměření České společnosti ornitologické (ČSO) sídlící na v Praze 5 na Smíchově.

K mimoškolní EVVO dětí, mládeže i dospělé veřejnosti významně přispívají i správy chráněných krajinných oblastí v okolí Prahy (SCHKO Český kras, SCHKO Kokořínsko, SCHKO Křivoklátsko).

Více informací o aktivitách NNO v Praze lze nalézt na webových stránkách jednotlivých organizací.

D7.4 FINANCOVÁNÍ EVVO V HL. M. PRAZE

Tab. Granty na podporu projektů ke zlepšení stavu životního prostředí hl. m. Prahy (agendu zabezpečuje OOP MHMP)

Rok	Počet podaných projektů celkem	Počet přijatých projektů celkem / počet přijatých projektů v oblasti EVVO	Přidělené prostředky – celkem / přidělené prostředky – projekty v oblasti EVVO [Kč]
2003	145	74 / 34	7 495 100 / 2 916 100
2004	138	78 / 41	8 626 000 / 4 652 000
2005	116	83 / 40	9 740 000 / 5 118 000
2006	123	78 / 41	9 500 000 / 5 390 000
2007	130	93 / 47	10 000 000 / 5 782 000
2008	119	73 / 54	7 328 900 / 5 828 900
2009	153	94 / 67	9 842 000 / 6 883 000

Pozn.: Rozlenní projekt na projekty v oblasti EVVO a ostatní je orientaní.

Zdroj: OOP MHMP

Tab. Celoměstské programy podpory vzdělávání na území hl. m. Prahy (agendu zabezpečuje SMT MHMP)

Rok	Počet přijatých projektů v oblasti EVVO	Přidělené prostředky na projekty v oblasti EVVO [Kč]
2003	3	234 250
2004	3	296 400
2005	1	500 000
2006	2	616 000
2007	2	124 900
2008	3	196 500
2009	2	125 000

Pozn.:

V rámci Celoměstských programů podpory využití volného času dětí a mládeže na území hl. m. Prahy byly v roce 2009 podpořeny 4 projekty související s EVVO (přidělená částka činila celkem 95 tis. Kč, v roce 2008 to byly 2 projekty a přidělená částka činila celkem 32 tis. Kč).

Zdroj: SMT MHMP

Poznámka:

Z rozpočtu hlavního města Prahy určeného na realizaci Akčního plánu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Praze pro rok 2008 byly financovány zakázky zadané OOP MHMP v objemu 6 984 169 K.

část projekt v oblasti EVVO realizovaných na území hl. m. Prahy byla financována i spolufinancována také z dalších zdroj (grantové programy jednotlivých M, výbrové řízení MŽP na podporu projekt předložených občanskými sdruženími a obecními společenstvími, grantové programy nadací, finanční dary firem a jednotlivců aj.).